

הודעה לתקשורת

אתר: www.cbs.gov.il דוא"ל: info@cbs.gov.il פקס: 02-6521340

ירושלים, כ"ו באב, תשע"ט
27 באוגוסט, 2019
263/2019

תחושת ביטחון אישי - ממצאים מתוך סקר ביטחון אישי 2018 Sense of Personal Security - Findings from the Personal Security Survey 2018

ב-2014 החלה הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה לבצע מדי שנה ובאופן שוטף את סקר ביטחון אישי (נפגעי עבירה) בהזמנת המשרד לביטחון הפנים ובמימונו. סקר ביטחון אישי שוטף מבוצע במרבית מדינות המערב. הוא משמש למדידת היפגעות מהעבריינות המדווחת והלא מדווחת למשטרה ולתכנון ולקביעה של מדיניות מבוססת נתונים.

- במהלך השנה שקדמה לסקר נפגעו בישראל כ-649 אלף בני 20 ומעלה מעבירות מסוגים שונים (11.7% נפגעים).
- **תחושת ביטחון אישי**
- 84.4% מבני 20 ומעלה חשו בטוחים במידה רבה או במידה רבה מאוד ללכת לבד באזור מגוריהם בשעות החשכה.
- 90% מבני 20 ומעלה חשו בטוחים במידה רבה או במידה רבה מאוד באופן כללי באזור מגוריהם.
- 9.7% מבני 20 ומעלה חששו להיפגע מאלימות באזור מגוריהם במידה רבה או במידה רבה מאוד.
- 15.6% מהערבים ציינו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים, לעומת 8.5% מהיהודים ואחרים.
- האחוז הנמוך ביותר של פרטים שחשו בטוחים באופן כללי באזור מגוריהם נצפה באשכולות 2-1 של המדד החברתי-כלכלי (88.3%).
- באשכולות 4-3 של המדד החברתי-כלכלי נמצאו האחוז הנמוך ביותר של פרטים שחשו בטוחים ללכת לבד בשעות החשכה באזור מגוריהם (81.1%), וכן האחוז הגבוה ביותר של פרטים שחששו להיפגע מאלימות באזור המגורים (13.5%).
- נמצא פער גדול בין תחושת הביטחון האישי הכללי של נשים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט ב-12 החודשים שקדמו לסקר (73.1%) לבין נשים שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה (89.2%).
- אחוז החשים ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה בקרב אלו שנפגעו מעבירות כנגד הפרט עמד על 74.6%, לעומת 85.4% מאלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה.

[להגדרות והסברים](#)

בסקר נבדקו היקף ההיפגעות מעבירות מסוגים שונים ותחושת הביטחון האישי בקרב האוכלוסייה הקבועה של מדינת ישראל בגיל 20 ומעלה. נתוני הסקר נאספו מאוקטובר 2017 עד ספטמבר 2018 במהלכם נשאלו המרואיינים על היפגעותם מעבירות ב-12 החודשים שקדמו לסקר.

הסקר מספק נתונים לפי חמישה סוגי עבירות כלפי הפרט: גנבה, אלימות או איום אלימות, הטרדה מינית, עבירת מין, עבירה מקוונת וכן נתונים על היפגעות משקי הבית מעבירות רכוש והיפגעות של ילדים ובני נוער במשק הבית. ממצאי הסקר מספקים גם נתונים על תחושת הביטחון האישי ועל היפגעות מעבירות איכות חיים שונות כמו היפגעות מרעש ובריונות בכביש. פרסום מלא עם תוצאות סקר 2018 יתפרסם באתר הלמ"ס ובאתר המשרד לביטחון הפנים במהלך החודשים הקרובים. בהודעה זו מוצגים כמה ממצאים מתוך הסקר.

תחושת ביטחון אישי¹

סקר ביטחון אישי 2018 מספק נתונים על תחושת הביטחון של בני 20 ומעלה, בזמן מילוי הסקר, בכמה מישורים.

תחושת ביטחון

- (1) תחושת ביטחון אישי באזור המגורים, באופן כללי
 - (2) תחושת ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה
 - (3) שינוי בתחושת הביטחון לעומת השנה הקודמת
- מענה לפי האופנויות "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" מעיד על תחושת ביטחון גבוהה. **הנתונים בהודעה מתייחסים רק לאופנויות האלה.**

חשש מפגיעה

- (1) חשש להיפגע מאלימות באזור המגורים
 - (2) חשש להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט
- מענה לפי האופנויות "במידה רבה" או "במידה רבה מאוד" מעיד על תחושת ביטחון נמוכה. **הנתונים בהודעה מתייחסים רק לאופנויות האלה.**

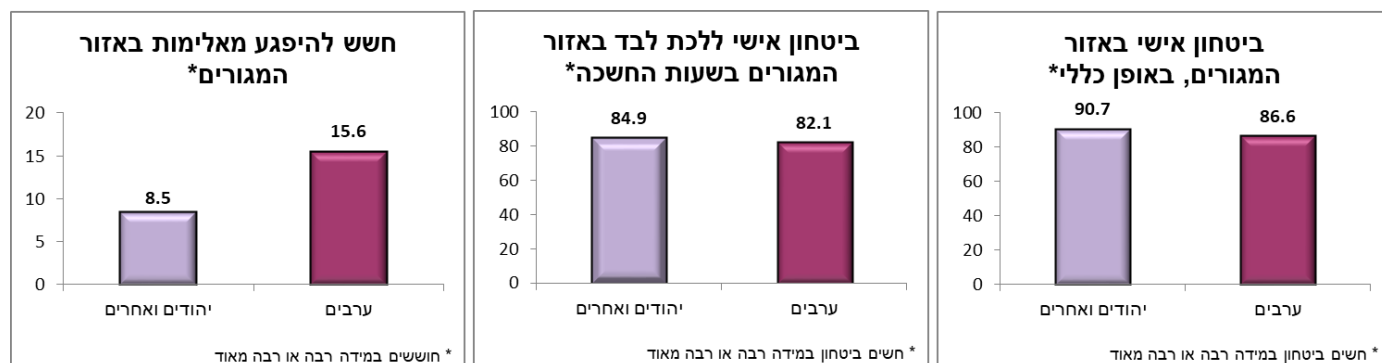
¹ על נוסח השאלות השונות בסקר הבודקות את תחושת הביטחון האישי ניתן ללמוד בהגדרות בסוף ההודעה.

תחושת ביטחון אישי בקרב בני 20 ומעלה, לפי קבוצת אוכלוסייה

אחוז היהודים והאחרים שדיווחו על תחושת ביטחון² באופן כללי באזור המגורים (90.7%), גבוה יותר מאחוז הערבים (86.6%).

גם אחוז היהודים שחשו ביטחון² ללכת לבד בשעות החשכה באזור המגורים, גבוה מאחוז הערבים (84.9% לעומת 82.1%, בהתאמה).

בנוסף על כך, 15.6% מהערבים ציינו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים,² לעומת 8.5% מהיהודים והאחרים.

תרשים 1 - תחושת ביטחון אישי באזור המגורים בקרב בני 20 ומעלה, לפי קבוצת אוכלוסייה, סקר 2018

תחושת ביטחון אישי בקרב בני 20 ומעלה, לפי אשכול חברתי-כלכלי³

בתחושת הביטחון באופן כללי באזור המגורים נמצאו הבדלים קטנים באחוזים בין האשכולות השונים. האחוז הנמוך ביותר של פרטים שדיווחו על תחושת ביטחון גבוהה נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות החברתיים-כלכליים 1-2, ו-3-4 (88.3% ו-88.5%, בהתאמה). האחוז הגבוה ביותר נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 7-8, ועמד על 91.2%.

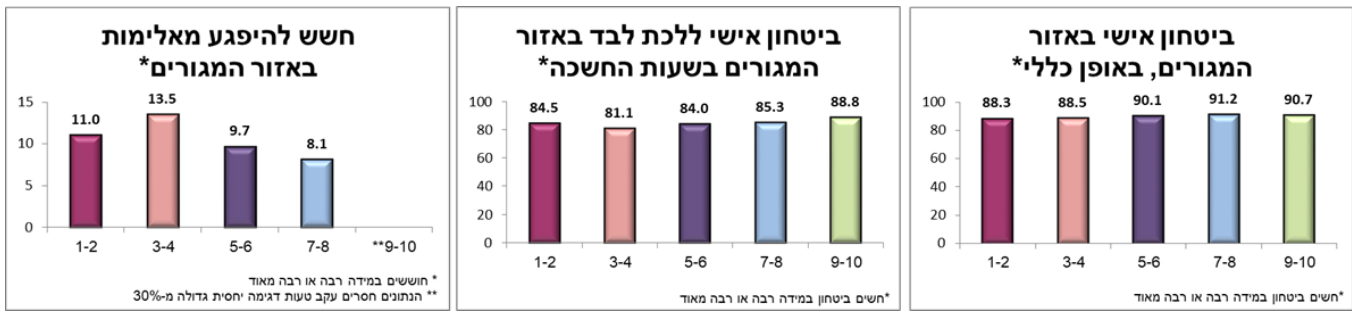
בתחושת הביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשיכה, הפערים בין האשכולות החברתיים-כלכליים מעט גדולים יותר. האחוז הנמוך ביותר של פרטים שדיווחו על תחושת ביטחון גבוהה ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 3-4, ועמד על 81.1%. האחוז הגבוה ביותר נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 9-10 (האשכולות הגבוהים ביותר), ועמד על 88.8%.

לגבי החשש להיפגע מאלימות באזור המגורים, האחוז הגבוה ביותר של פרטים שדיווחו כי הם חוששים להיפגע מאלימות נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 3-4, ועמד על 13.5%. האחוז הנמוך ביותר של

² במידה רבה' או 'במידה רבה מאוד', וכך לאורך כל ההודעה.

³ הממד החברתי-כלכלי מאפיין יחידות גאוגרפיות לפי הרמה החברתית-כלכלית של אוכלוסיית התושבים, אשר נמדדת על פי תכונותיה הבסיסיות בתחומים: הרכב דמוגרפי, השכלה וחינוך, רמת חיים, תעסוקה וגמלאות. אשכול חברתי-כלכלי הוא תוצאה של חלוקת היחידות הגאוגרפיות, לפי ערך הממד החברתי-כלכלי שלהן, ל-10 קבוצות הומוגניות שאינן שוות בגודלן. אשכול 1 מציין את הרמה החברתית-כלכלית של האוכלוסייה הנמוכה ביותר, ואשכול 10 מציין את הרמה הגבוהה ביותר.

פרטים שדיווחו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים נצפה בקרב הגרים ביישובים מאשכולות 7-8 ועמד על 8.1%⁴

תרשים 2 - תחושת ביטחון אישי באזור המגורים בקרב בני 20 ומעלה, לפי אשכול חברתי-כלכלי, סקר 2018

תחושת ביטחון אישי בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות קודמת מעבירה

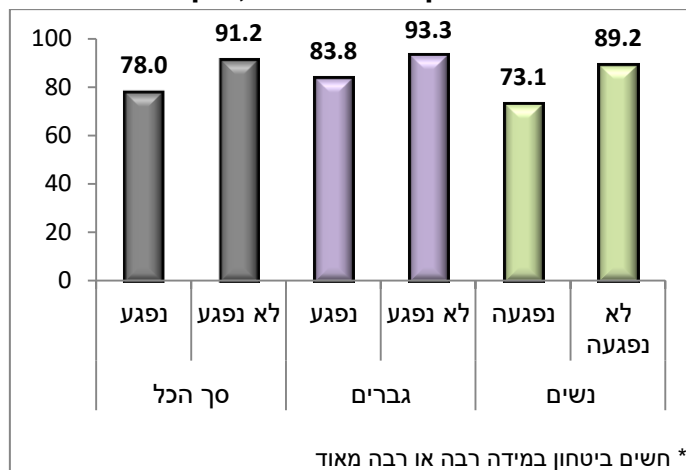
תחושת הביטחון האישי של הפרט עשויה להיפגע עקב היותו קורבן לעבירה כלשהי. להלן השוואה של תחושת הביטחון האישי בין אנשים שנפגעו מעברה כנגד הפרט (לא כולל עבירה מקוונת) ב-12 החודשים שקדמו לסקר, לאנשים שלא נפגעו מעברה דומה באותה תקופה.

תחושת הביטחון באופן כללי באזור המגורים

- אחוז הפרטים שחשו ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים ונפגעו מעבירה כנגד הפרט עמד על 78%, אחוז נמוך מאוד לעומת פרטים שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה - 91.2%.
- גם בקרב הגברים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט, אחוז המדווחים על תחושת ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים הייתה נמוכה יותר לעומת אלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה (83.8% לעומת 93.3%, בהתאמה).
- נשים חשות בטוחות פחות באופן כללי באזור המגורים מהגברים, הן בקרב אלו שנפגעו מעבירה הן בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה. כמו כן, נמצא פער גדול בין נשים נפגעות עבירה (73.1%) לנשים שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה (89.2%).

⁴ הנתונים של אשכולות 9-10 אינם מוצגים בשל טעות דגימה יחסית גבוהה מ-30%.

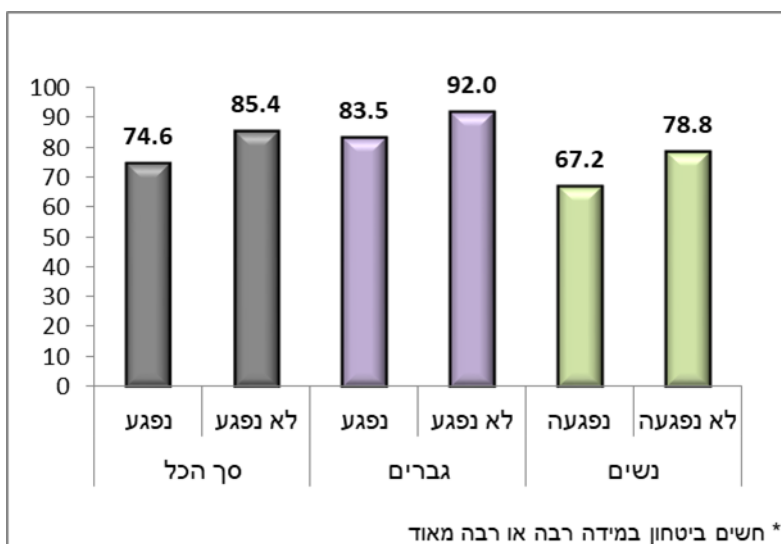
תרשים 3 - תחושת ביטחון אישי באופן כללי באזור המגורים בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות קודמת מעבירה, סקר 2018

תחושת הביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה

- אחוז החשים ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה, עמד על 74.6% בקרב אלו שנפגעו מעבירות כנגד הפרט, לעומת 85.4% בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה.
- בקרב הגברים שנפגעו מעבירה כנגד הפרט, אחוז החשים ביטחון ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה עמד על 83.5%, לעומת 92% מאלו שלא נפגעו מעבירה דומה באותה תקופה.
- נשים חשות בטוחות פחות מהגברים הן בקרב אלו שנפגעו מעבירה הן בקרב אלו שלא נפגעו מעבירה. בקרב הנשים, 67.2% מנפגעות העבירה חשו ביטחון ללכת לבד בשעות החשכה, לעומת 78.8% מאלו שלא נפגעו מעבירה.

תרשים 4 - תחושת ביטחון אישי ללכת לבד באזור המגורים בשעות החשכה בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות קודמת מעבירה, סקר 2018

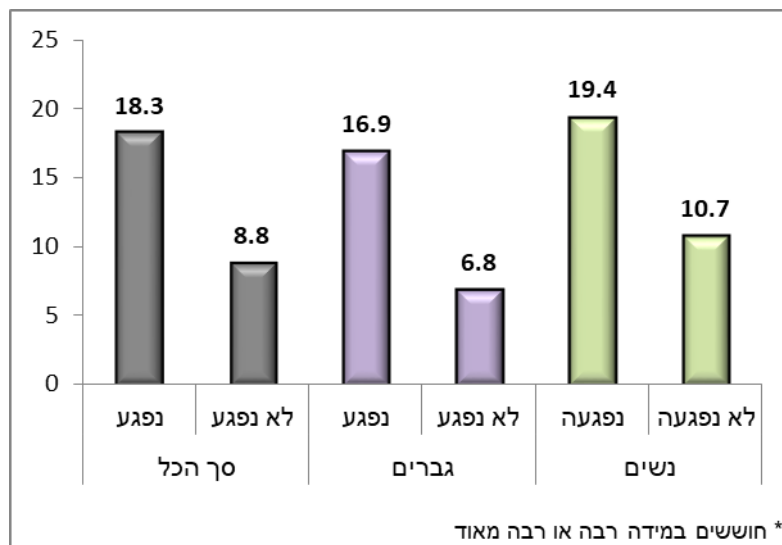

החשש להיפגע מאלימות באזור המגורים

- באחוזי החוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים נמצא פער גדול מאוד בין אלו שנפגעו מעבירה כנגד הפרט (18.3%) לבין אחרים שלא נפגעו מעבירה דומה (8.8%).
- בקרב גברים, 16.9% מנפגעי העבירה דיווחו כי הם חוששים להיפגע מאלימות באזור המגורים, לעומת 6.8% מאלו שלא נפגעו מעבירה.
- בקרב נשים הפער קטן יותר מהפער בקרב גברים - 19.4% מנפגעות העבירה דיווחו כי הן חוששות להיפגע מאלימות, לעומת 10.7% מאלו שלא נפגעו מעבירה.

תרשים 5 - חשש להיפגע מאלימות באזור המגורים בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות קודמת מעבירה,

סקר 2018

חשש להיפגע מעבירה מקוונת (כתוצאה משימוש באינטרנט) בקרב בני 20 ומעלה, לפי היפגעות

קודמת מעבירה מקוונת

בעידן הנוכחי, רבות מהעבירות מתיקות את מקומן מהמרחב הציבורי למרחב המקוון. סקר ביטחון אישי מספק נתונים גם על מידת החשש להיפגע מעבירה מקוונת כתוצאה משימוש באינטרנט, כגון גנבת מידע דרך אתר אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות. גם במקרה של עבירות מקוונות, תחושת החשש של הפרט מפגיעה כתוצאה משימוש באינטרנט, עשוי להיות מושפע מהיותו קורבן לעבירה כלשהי במרחב המקוון. להלן השוואה של מידת החשש ליפול קורבן לעבירה מקוונת בין אנשים שנפגעו מעבירה מסוג זה ב-12 החודשים שקדמו לסקר, לאנשים שלא נפגעו מעבירה כזו באותה תקופה.

במהלך 12 החודשים שקדמו לסקר, נפגעו 3.5% מבני 20 ומעלה מעבירה מקוונת.

רוב הפרטים שנפגעו מעבירה מקוונת (57.6%), דיווחו כי הם חוששים להיפגע מעבירה מקוונת במידה רבה או רבה מאוד, לעומת 22% מהפרטים שלא נפגעו מעבירה מקוונת ב-12 החודשים שקדמו לסקר.

שינוי בתחושת הביטחון האישי לעומת השנה הקודמת בקרב בני 20 ומעלה, לפי מחוז מגורים

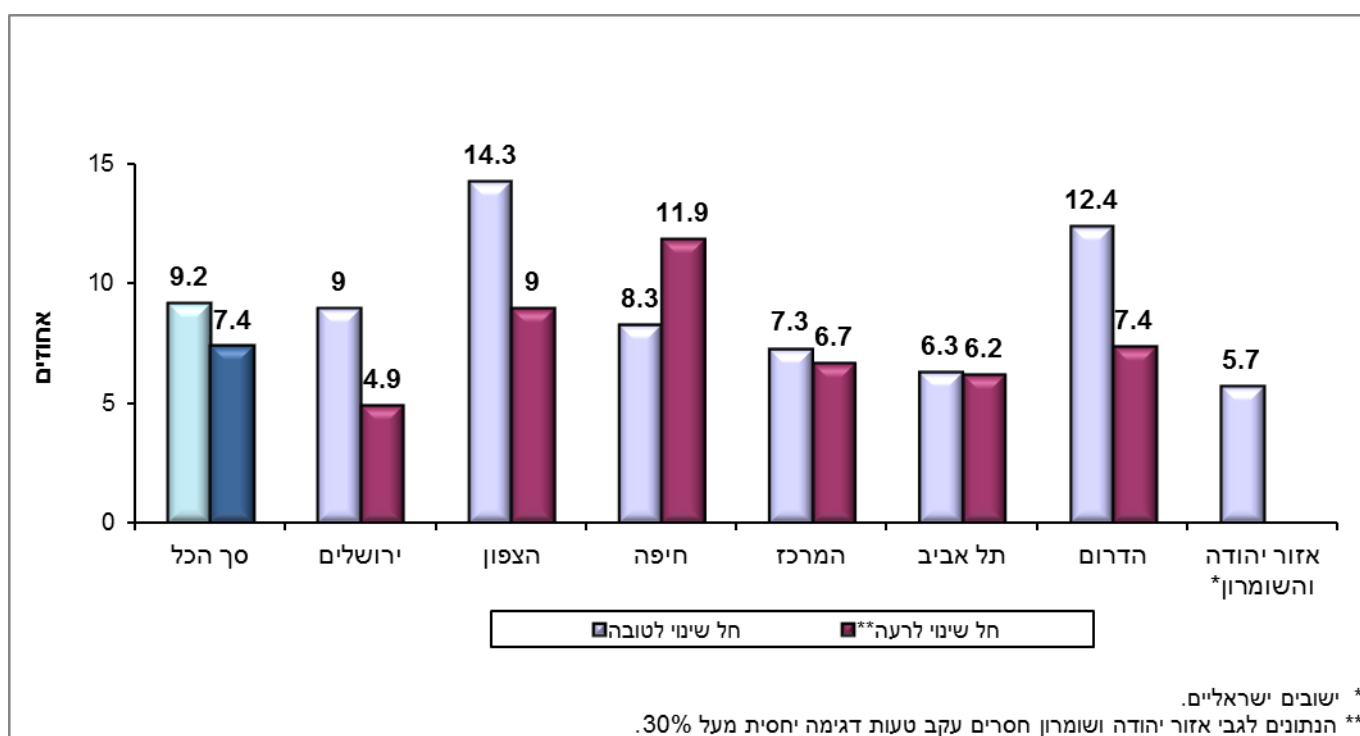
בסקר ביטחון אישי 2018 נשאלו המשיבים בסקר האם חל שינוי בתחושת הביטחון האישי שלהם לעומת השנה שעברה. אפשרויות המענה הן: חל שינוי לטובה; לא חל שינוי כלל; חל שינוי לרעה. בתרשים שלהלן, מוצגים הנתונים עבור פרטים שחשו שינוי לטובה ופרטים שחשו שינוי לרעה, ללא פרטים שצינו כי לא חל שינוי בתחושת הביטחון שלהם לעומת השנה שעברה.

באופן כללי, בקרב 9.2% מבני 20 ומעלה חל שינוי לטובה בתחושת הביטחון האישי שלהם לעומת השנה שעברה ובקרב 7.4% - חל שינוי לרעה.

בחלוקה לפי מחוזות אפשר לראות כי במרבית המחוזות, אחוז הפרטים שצינו כי חל שינוי לטובה בתחושת הביטחון האישי שלהם גבוה מאלו שצינו כי חל שינוי לרעה. האחוז הגבוה ביותר של פרטים שדיווחו על שינוי לטובה בתחושת הביטחון נצפה במחוז הצפון (14.3%) ובמחוז הדרום (12.4%).

חריג לכלל זה הוא מחוז חיפה שבו אחוז הפרטים שדיווחו על שינוי לרעה (11.9%) היה גבוה לעומת אלו שדיווחו על שינוי לטובה (8.3%). כמו כן, מחוז חיפה הוא גם המחוז שבו נמצא האחוז הגבוה ביותר של פרטים שדיווחו על שינוי לרעה, בהשוואה ליתר המחוזות.

תרשים 6 - שינוי בתחושת הביטחון האישי בהשוואה לשנה הקודמת בקרב בני 20 ומעלה, לפי מחוז מגורים, סקר 2018

הגדרות והסברים

אוכלוסיית הסקר

אוכלוסיית הסקר היא האוכלוסייה הקבועה של מדינת ישראל, בגיל 20 ומעלה במשקי בית. היא כוללת גם את דיירי המוסדות אשר שוהים במוסד שלא לצרכים טיפוליים, כגון מעונות סטודנטים, מרכזי קליטה ותוכניות דיור מוגן לאוכלוסייה המבוגרת. עולים חדשים נכללים באוכלוסיית הסקר רק אם עלו לישראל חצי שנה או יותר לפני מועד הריאיון.

קבוצות שאינן נכללות באוכלוסיית הסקר: דיירים במוסדות טיפוליים או דיירים שלא ניתן ליצור קשר עימם (כגון בתי אבות, בתי חולים למחלות כרוניות, בתי סוהר), תושבי ישראל אשר שהו בחו"ל יותר משנה ברציפות בעת הסקר, דיפלומטים וזרים השוהים בישראל שנה או יותר ברציפות, עולים חדשים אשר עלו ארצה פחות מחצי שנה לפני מועד הריאיון, בדווים ותושבים אחרים הגרים מחוץ ליישובים מוכרים.

עבירה - התנהגות אסורה ובת-עונשין על פי הוראות החוק, מעשה הכרוך בהפרת חוק או בהפרת תקנה. מעשה או מחדל אשר בעצם עשייתו, יש עבירה על החוק ועל הכללים שנקבעו בחוקי המדינה.

עבריינות - פעילות הנעשית בניגוד לחוק.

נפגעי עבריינות - קורבנות או נפגעים כתוצאה מפעילות עבריינית.

תחושת הביטחון האישי - תחושה סובייקטיבית של האדם המבטאת את המצב של ביטחונו האישי. תחושת הביטחון האישי קשורה להגנה על גופו, נפשו ורכושו של האדם מפני קשת רחבה מאוד של איומים בחיי היום-יום, וביניהם פגיעה מפשיעה וחשיפה לעבריינות.

שאלות על ביטחון אישי מתוך שאלון הסקר

הסקר בוחן את רמת הביטחון האישי שחשים בני 20 ומעלה באמצעות שלוש שאלות עיקריות:

- **באיזו מידה אתה מרגיש בטוח ללכת לבד באזור מגוריך בשעות החשכה?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, מועטה, כלל לא)
 - **באיזו מידה אתה חושש להיפגע מאלימות באזור מגוריך?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
 - **באופן כללי, באיזו מידה אתה חש ביטחון אישי באזור מגוריך?** (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)
- כמו כן, נשאלים הנדגמים בסקר על שינוי בתחושת הביטחון האישי שלהם בהשוואה לשנה הקודמת:
- **בהשוואה לשנה שעברה, האם חל שינוי בתחושת הביטחון האישי שלך?** (חל שינוי לטובה, לא חל שינוי, חל שינוי לרעה)

שאלה חדשה שנוספה לסקר בתחום רמת הביטחון האישי נוגעת למידת החשש משימוש באינטרנט והחשיפה להיפגעות מעבירות מקוונות:

- באיזו מידה אתה חושש להיפגע מעבירה מקוונת, כתוצאה משימוש באינטרנט? כגון גנבת מידע דרך אתרי אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות (במידה רבה מאוד, במידה רבה, במידה מועטה, כלל לא)

שאלות על היפגעות מסוגי העבירות השונים מתוך שאלון הסקר

- הסקר בודק היפגעות של נדגמים בני 20 ומעלה והיפגעות של ילדים בני 2-18 (אם נמצאים) במשק הבית של הנדגמים במהלך השנה שקדמה לסקר מכמה סוגי עבירות, להלן הפירוט.
- **עבירת גנבה** - האם נגנב ממך ללא שימוש בכוח וללא איום בשימוש בו, דבר מה כגון ארנק או טלפון נייד? לא כולל גנבה מדירה ומרכב.
- **עבירת אלימות או איום באלימות** - האם נפגעת מעבירת אלימות או מאיום באלימות: היכו אותך, איימו עליך, חטפו ממך תיק, שדדו אותך וכדומה?
- **הטרדה מינית** (שאלה זו אינה רלוונטית עבור ילדים עד גיל 18) - האם הטרידו אותך מינית? הטרדה מינית עלולה להיעשות במילים או בהתנהגות כלפי גבר או כלפי אישה בכל גיל כגון רמיזות מיניות, הערות מיניות, הצצה.
- **עבירת מין** - האם נפגעת מעבירת מין כגון מעשה מגונה, ניסיון לאונס או אונס?
- **עבירה מקוונת (Cyber Crime)** - הכוונה היא לעבירות שבוצעו כלפיך באמצעות מערכות ממוחשבות כגון אינטרנט, פייסבוק או וואטסאפ.
- השאלה בסקר היא: האם נפגעת באופן אישי מעבירות מכוונות ולא אקראיות כגון גנבת מידע דרך אתרי אינטרנט, התחזות או איום באמצעות מערכות ממוחשבות?